

4. Рау Д. Статус педагога: ожидание и реальность. Электронный ресурс: <https://bilimdinews.kz/?p=158861>
5. Толковый словарь Ожегова С.И. // <http://www.endic.ru/ozhegov/Uchitel-37479.html> 3
6. Ефремова Т.Ф. Толковый словарь русского языка // <https://xn8sbauh0beb7ai9bh.xnp1ai/%D1%83%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C>
7. Хмель Н.Д., Хайруллин Г.Т., Муканова Б.И. Педагогика. - Алматы: Print-S, 2005. - 364 с.
8. Закон РК «О статусе педагога»: учить нельзя воспитывать. Электронный ресурс: <https://mk-kz.kz/social/2020/01/22/zakon-rk-o-statuse-pedagoga-uchit-nelzya-vospityvat.html>
9. Жумагулов Б. Статус педагога – фактор прогресса. Электронный ресурс: <https://www.kazpravda.kz/articles/view/status-pedagoga--faktor-progressa>
10. Хмель Н.Д. Научное обеспечение функционирования 12-летнего среднего образования // Материалы Международной научно-практической конференции. В 2-х ч. Алматы: КазНПУ им.Абая и РНПЦ проблем 12-летнего образования, 2007 – Ч.1. – С.55-59.

ТАРИХТЫ ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНДЕ АҚПАРАТТЫҚ-КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУДЫҢ ФОРМАЛАРЫ МЕН БАҒЫТТАРЫ

Исмагамбетов М.К., магистрант

Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
Қарағанды қ., Қазақстан

Қазіргі қоғамды ақпараттандыру процестері және олармен тығыз байланысты білім беру қызметінің барлық нысандарын ақпараттандыру процестері қазіргі заманғы ақпараттық және коммуникациялық технологияларды (АКТ) жетілдіру және жаппай тарату процестерімен сипатталады. Мұндай технологиялар ақпаратты беру және оқытушы мен оқушының қазіргі ашық және қашықтықтан білім беру жүйелеріндегі өзара әрекеттесуін қамтамасыз ету үшін белсенді қолданылады. Қазіргі заманғы мұғалім АКТ саласында білімді ғана емес, сонымен қатар оларды кәсіби қызметінде қолдану бойынша білікті болуы шарт.

Біріншіден, компьютер мұғалімнің жұмысын оңтайландыруға мүмкіндік береді. Бұл сабақтардың көптеген материалдары мен дайын әзірлемелерін жүйелі түрде сақтауға мүмкіндік береді. Мысалы, тарих сабақтарында әртүрлі мәтіндік материалдар қолданылады: құжаттардан, ғылыми еңбектерден үзінділер, саясаткерлердің, ойшылдардың тұжырымдары, қысқаша тұжырымдалған негізгі идеялар, қорытындылар. Оқулықты, кітапты, тарихи дереккөзді, құжатты айналып өтудің қажеті жоқ. Тиісті файлды ашу жеткілікті. Сіз оған кез – келген мәтінді ғана емес, материалды да жаза аласыз және оны сабақта дұрыс уақытта қолдана аласыз. Бұл сабақты дайындау және өткізу кезінде көп уақытты үнемдеуге мүмкіндік береді. Барлық материалдарды күнтізбелік-тақырыптық жоспарлауға сәйкес топтар бойынша ұйымдастыру ұсынылады. [1]

Сабақтар үшін мәтіндер мен көрнекі материалдар, тапсырмалар карталары, тесттер, кроссвордтар және т.б. бар шағын оқу құралдарын жасауға болады. Сіз Microsoft Office: Word және PowerPoint бағдарламаларын қолдана отырып баспа материалдарын жасай аласыз.

Excel кестесінің редакторы студенттерге статистикалық мәліметтерді ұсыну арқылы кестелер, диаграммалар мен графиктер құруға мүмкіндік береді. Материалдарды электронды түрде сақтай отырып, біз оларды өндеуге, бірнеше рет көшіруге және басып шығаруға мүмкіндік аламыз.

Екіншіден, компьютерге ие бола отырып, мұғалім оқытудың мақсаттары мен міндеттерін және білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, әр сабаққа үлестірмелі баспа материалдарын өндіруде шексіз мүмкіндіктерге ие болады.

Үшіншіден, компьютер дайын электрондық бағдарламалық өнімдерді пайдалануға мүмкіндік береді.

Бұл мультимедиа оқулықтары, энциклопедиялар мен анықтамалықтар, ғалереялар, тест бағдарламалары мен ҰБТ-ге дайындалуға арналған тренажерлер. Олардың барлығы сөзсіз артықшылықтарға ие, бірақ олардың басты кемшілігі - сабақтарда жүйелі пайдалану мүмкін еместігі.

Дайын электрондық оқулықтарды пайдалануға, сабаққа, жекелеген тақырыптарға, модульдерге және т.б. электрондық қосымшалар жасауға, тест конструкторында жекелеген тақырыптар, модульдер бойынша тест тапсырмаларын құрастыруға, сондай - ақ зерттеу жұмыстарын ресімдеу, конспектілер, презентациялар, слайд-жобалар, бюллетендер жасау үшін АКТ пайдаланатын білім алушыларды тартуға болады.

Қазіргі заманғы оқытуды мультимедиялық технологиясыз елестету қиын (ағылш. - көпкомпонентті орта), ол мәтінді, графиканы, бейне және мультипликацияны интерактивті режимде пайдалануға мүмкіндік береді және сол арқылы оқу процесінде компьютердің қолданылу аясын кеңейтеді:

- жұмыстық бұл түрі жанама түрде білім алушылардың конструктивті, алгоритмдік ойлауын, шығармашылық ойлауын, коммуникативтік қабілеттерін дамытады;
- зерттеу қызметінің дағдыларын қалыптастырады, ақпаратты бағдарлайды және оны кейіннен өңдейді;
- тарихты оқытудың сапасы мен тиімділігін арттырады, оқу қызметін дамытады.

Электрондық оқу құралдарын пайдалану оқыту сапасын арттыруға, оны серпінді етуге, бірнеше міндеттерді шешуге мүмкіндік береді – көрнекілік, қолжетімділік, даралық, бақылау, дербестік.

Тарих сабақтарында LCD проекторымен үлкен экранға жобалау арқылы тақырыптық коллекциялар, портреттер, видео-экскурсиялар, интерактивті модельдер, фотосуреттер, иллюстрациялар тиімдірек болу үшін қолданылады. [2]

Өткен материалды бекіту кезінде білім алушыларға электронды оқулық мәтінімен жұмыс істеу, практикумдар, интерактивті тесттер орындау ұсынылады. Бұл ретте оқу қызметін ұйымдастырудың топтық, жеке және сараланған нысандары пайдаланылады. Сабақтық дәстүрлі емес формаларын дайындауда және өткізуде АКТ қолданылады.

Білім алушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту және олардың танымдық белсенділігін арттыру үшін оларға MS PowerPoint бағдарламалық қосымшасына жүгінетін шығармашылық тапсырмалар ұсынылады.

Төртіншіден, компьютер шығармашылық мұғалімге білім беру ресурстарын құруға мүмкіндік береді. Microsoft Office қолданбалы бағдарламалар пакетінде АКТ саласында қарапайым білімі бар әрбір мұғалім мен білім алушыға қол жетімді бағдарлама бар — PowerPoint бағдарламасы.

Тарихты оқыту барысында презентацияларды бірнеше түрін қолдануға болады.

Олардың арасында:

1) " дәрістер " — бұл мәтінмен, суреттермен, бейнематериалдармен, қажетті карталармен, схемалармен және диаграммалармен ұсынылуы мүмкін. Қажетті материал сабақ барысында біртіндеп экранға шығарылады, бұл тақырыптық негізгі мәселелерін кезек-кезеңімен қарастыруға мүмкіндік береді. Сіз слайд-тапсырмаларды қолдана аласыз және мәселені талқылауды ұйымдастырып, қорытынды жасай аласыз.

2) онымен жұмыс істеу үшін қажетті ақпаратты, сұрақтар мен тапсырмаларды қамтитын " үй жұмыстары". Олар оқушыларға сабақтан қалудан туындаған олқылықтарды жоюға мүмкіндік береді. Оларды студенттерге жеке немесе қашықтықтан оқыту кезінде қолдануға болады.

3) оқушыларға әлемдік көркем мәдениеттің шедеврлерімен танысуға, әртүрлі тарихи кезеңдерде әртүрлі халықтар мәдениетінің даму мәселелерін тереңірек зерттеуге мүмкіндік беретін " экскурсиялар "және" ғалереялар".

4) сабақта оқушылардық фронтальды, топтық және жеке жұмыстарын ұйымдастыруға мүмкіндік беретін тапсырмаларды қамтитын "есептер мен тренажерлар"

Презентацияларды пайдалану көрнекілік мәселесін шешуге мүмкіндік береді, түрлі карталарды, суреттерді, тарихи тұлғалардық портреттерін, бейне үзінділерді, схемалар мен диаграммаларды жасауға және пайдалануға мүмкіндік береді. Тақтадағы жазбаларды, оқу мәтіндерін, жұмыс дәптерін, білім алушының өзіндік жұмысына арналған картаны ішінара ауыстыруға мүмкіндік береді.

Презентация жасау процесі - шықармашылық процесс. Бұл шықармашылыққа білім алушыларды тарту қажет. Жұмыс тәжірибесі компьютермен белсенді жұмыс істейтін студенттерді қазіргі-қазіргі тәрбиелеу дағдыларының жоғары деңгейі, ақпараттық жылдам ақымында жұмыс қабілеті, басты нәрсені бөліп көрсету, қорытындылау, қорытынды жасау қабілеті қалыптасатынын көрсетеді. Мысалы, PowerPoint бағдарламасын қолдана отырып, білімді шоғырландыру кезінде сабақта оқушылардық топтық іс-қимылды, слайд жасау қабілетін меңгеру мен білім алушылардық бірлескен жұмысын ұйымдастыруға болады. [3]

Бұл қолайлы психологиялық ахуал туғызады, топта жұмыс істеу қабілетін қалыптастырады.

Оқу іс-әрекетінің бұл түрі білім алушының логикалық ойлауын дамытуға мүмкіндік береді, жалпы білім беру дағдылары мен дағдыларын қалыптастырады. Презентацияны көрсету барысында студенттер көпшілік алдында сөйлеу тәжірибесін алады, бұл, әрине, олардың болашақ өмірінде пайдалы болады. Бәсекелестік элементі қосылады, бұл білім алушының өзін-өзі бағалауын арттыруға мүмкіндік береді, өйткені компьютермен жұмыс істеу қабілеті қазіргі жастар мәдениетінің элементтерінің бірі болып табылады. Мультимедиялық жобаларды құру білім алушының зерттеу іс-әрекетінің көкжиегін кеңейтеді, пәнге деген қызығушылықты арттыруға, коммуникативті мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді. Мұндай сабақтар көрнекі, қызықты өтеді, ешкім шетте қалмайды.

Балаларды осындай жұмысқа тарту оң нәтиже береді. Білім алушылардың презентациясында дәстүрлі түрде сөйлеу қиын материал басқаша қабылданады. Сабақтарға, тесттерге электронды қосымшаларды дайындау кезінде білім алушылардың пәнге деген қызығушылығы артады, экономика, құқық және тарих бойынша білімдері тереңдетіледі.

Осылайша, АКТ қолдану сауатты, кәсіби, технологиялық сабақты жобалауға мүмкіндік береді. Ал бұл өз кезегінде оқушылардың негізгі құзыреттіліктерін, яғни әмбебап білім, білік пен дағдылардың тұтас жүйесін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Пайдаланған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы
2. С.Т.Мұхамбетжанова, Ж.Ә.Жартынова «Интерактивті технологиямен жұмыс жасаудың әдіс – тәсілдері – Алматы, 2008
3. А.Иманбаева «Оқу – тәрбие үрдісін ақпараттандыру» Қазақстан мектебі, №2, 2005 ж.